

забезпечити їх належне зберігання впродовж встановленого терміну.

Вдосконалення інформаційного супроводження діяльності логістичного сегмента окремого суб'єкта господарювання в розрізі логістичних процесів (логістичних фаз) дасть можливість отримати конкретні стратегічні переваги: якісно спланувати та проконтролювати організацію та особливості функціонування, запропонувати замовнику якісний продукт з мінімальним терміном реалізації, оптимізувати фінансові показники діяльності та інші.

Література.

1. Drobyszko S., Shapovalova A., Bielova O., Nazarenko O., Yunatskyi M. Evaluation of Effectiveness of Responsibility Centers in the Management Accounting System. Academy of Accounting and Financial Studies Journal 2019. Vol. 23 № 6. URL: <https://www.abacademies.org/articles/evaluation-of-effectiveness-of-responsibility-centers-in-the-management-accounting-system-8797.html>.

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами і доповненнями). // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 10.05.2020).

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОНТРОЛЮ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ

Пермякова Я.Ю., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Дебіторська заборгованість виникає внаслідок розриву між угодою купівлі-продажу товарів (робіт, послуг) та їх оплатою. Це вид фінансових вкладень однієї компанії в іншу. Тому ефективне управління дебіторською заборгованістю передбачає збереження цього активу у допустимих обсягах.

Питаннями ефективності управління дебіторською заборгованістю займалися такі вчені, як О.С. Барановська [1], Н.С. Акімова, О.В. Топоркова, Т.О. Євлаш, О.О. Говоруха [2], С. Чадин [3] та ін.

---

* Науковий керівник – Зайцев Ю.О., д.е.н., професор

Показники ефективності контролю дебіторської заборгованості можна умовно поділити на такі групи:

- показники обсягу, складу і структури;
- показники ліквідності;
- показники ризику;
- показники дохідності (рентабельності).

Ми зупинимося на першій групі показників. Обсяг боргів підприємства в абсолютних і відносних величинах відображає фактичне використання оборотного капіталу для фінансування партнерів у вигляді товарних кредитів і виданих авансів. Абсолютна і відносна оцінка дебіторської заборгованості за видами товарів, закупівель і адміністративно-господарських витрат важлива для вирішення цілої низки завдань. Зокрема, це такі:

1. Якщо встановити максимальний розмір боргу в цілому і на одного (або на групу контрагентів), навіть при несприятливій для партнерів кон'юктурі підприємство здатне зберегти платоспроможність.

2. Якщо визначити розмір дебіторської заборгованості (проблемної, простроченої, безнадійної і списаної) в абсолютних показниках і у частках до середньої заборгованості за період, можна оцінити отримані і потенційні збитки, а також визначити пріоритети для роботи і мотивації персоналу.

3. Виявивши асортиментні позиції і контрагентів, невігідних з точки зору відволікання оборотних коштів, можна внести відповідні зміни в політику підприємства і виробничі плани.

4. Визначивши джерела фондування (через співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованостей, а також іншими пасивами), можна керувати «розривами» і рівнем кредитного ризику.

Зростання дебіторської заборгованості в абсолютних величинах і її частки в оборотних активах оцінюється позитивно, тільки якщо воно пов'язане зі збільшенням продажів при збереженні обачності кредитної політики і прийнятної якості боргів.

Скорочення дебіторської заборгованості не має викликати побоювань, тільки якщо зменшився період її погашення без зниження активності підприємства. В ідеалі обсяг прострочених

і безнадійних боргів повинен дорівнювати нулю при рідкісних, незначних і погашаються в розумні терміни проблемних боргах.

Частину боргів має сенс винести в окрему категорію для аналізу обсягу і структури. Це, перш за все, стосується некомерційних боргів: гарантійних депозитів і авансів, відсутність яких зупинить бізнес-процеси або призведе до відмови в наданні підприємству значущих послуг (наприклад, оренди або зв'язку).

При динамічному розвитку підприємства навіть перевищення кредиторської над зростаючою дебіторською заборгованістю не повинно зупиняти від аналізу ситуації з дебіторами.

У разі рівного розподілу сум ризику у цих активів і пасивів діаметрально протилежні: дефолт навіть частини дебіторів не звільняє підприємство від зобов'язань перед кредиторами. Під контролем повинен бути весь обсяг активів, а не тільки сума їх різниці з пасивами або інші похідні.

Для підвищення ефективності управління оборотним капіталом всі групи показників потрібно нормувати і порівнювати із фактичними даними, співвідносяючи із загальними і середньозваженими величинами. Для посилення контролю таку оцінку потрібно проводити по кожному контрагенту і угоді. Індивідуальне планування закріплюється в умовах постачання, загальне – у вигляді нормативів на період.

Для грамотного управління дебіторською заборгованістю корисно порівнювати коефіцієнти по досліджуваному підприємству із найкращими галузевими показниками або регіональними орієнтирами для зниження впливу фактору суб'єктивності.

При роботі із показниками необхідно враховувати специфіку бізнесу. А саме, не можна залишати без уваги як мінімум чотири значимих фактори:

- динаміка розвитку підприємства;
- дії конкурентів;
- сезонність як у частині виробництва, закупівель, так і у частині продаж;
- наявність великих контрагентів, нерегулярність і значимість угод, що можуть призводити до появи виробничих

екстремумів, виникнення хибних уявлень щодо фінансового стану підприємства.

Література.

1. Барановська О.С. Оцінка ефективності дебіторської і кредиторської заборгованості. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія: «Фінанси і кредит». 2010. Вип. 1. С. 53-58.

2. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємств оптової торгівлі : [Монографія] / Н. С. Акімова, О. В. Топоркова, Т. О. Євлаш, О. О. Говоруха. Х. : ХДУХТ, 2016. 285 с.

3. Чадин С. Что такое эффективное управление дебиторской задолженностью. URL: https://www.fd.ru/articles/52113-sqk-15-m9-effektivnoe-upravlenie-debitorskoy-zadoljennostyu?from=PW_Timer_reg_articles_news_direct_desktop&token=24d75e91-bcaa-11a0-6b55-2d012542ef12&ttl=7776000&ustp=W.

СУТНІСТЬ, МІСЦЕ ТА ЗАВДАННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ПРИ ФОРМУВАННІ ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

*Потапенко Т.О., студентка^{1*},
Сумський національний аграрний університет*

Економічна література найчастіше наводить теоретичне обґрунтування інвентаризації як одного із методів бухгалтерського обліку. При цьому, досить часто не в достатній мірі розглядаються її контрольні функції. Проте слід окремо відмітити важливу роль інвентаризації в контролі за збереженням майна підприємства, повнотою відображення в обліку зобов'язань, дотриманням положень про матеріальну відповідальність, станом і оцінкою господарських засобів та їх джерел для забезпечення достовірності даних обліку та звітності. При цьому необхідним є правильне визначення місця інвентаризації в методології бухгалтерського обліку, економічного контролю, приналежності її до тих чи інших її видів, форм та методів.

Поняття інвентаризації було відоме ще в Давньому Єгипті,

---

*Науковий керівник – Назаренко О.В, д.е.н., професор